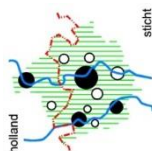

NIEUWSBRIEF

November 2016 nr. 10

STICHTS-HOLLANDSE HISTORISCHE VERENIGING
opgericht in 1957 gevestigd te Woerden

Werkgebied: De (voormalige) gemeenten: Bodegraven, Driebruggen, Harmelen, Kamerik, Linschoten, Montfoort, Oudewater, Snelrewaard, Willeskop, Woerden, Zegveld
Adres: Bekenlaan 20, 3448 XC Woerden / tel. 06-50 25 78 22 / mail@shhv.info / www.shhv.info
Bank: IBAN: NL05 INGB 0000 330797 t.n.v. Stichtings-Hollandse Historische Vereniging te Woerden
KvK-nummer: 40.46.44.34

Uit het bestuur

Van de voorzitter

Banden

De maand oktober 2016 gaat bij onze vereniging de boeken in als een heel bijzondere. Natuurlijk, het was de maand van de "Koeiemarkt". En dus bemanden enkele vrijwilligers een stand waar we tal van voorbijgangers konden bijpraten over ons werk, over de wortels van Woerden en de Markt, en over komende activiteiten.

Dat leverde niet alleen een paar nieuwe leden op, maar ook de nodige verkoop aan boeken en andere materialen. Bovendien steunden wij er het Stoomgemaal Teylingen mee, en ik kan vast verklappen dat we in 2017 meer aandacht aan dit gemaal (en andere) gaan geven.

Trouwens, de gesprekken met voorbijgangers zijn soms heel interessant. We troffen veel geboren en getogen Woerdenaren. Er was iemand die zei: "ik heb een doos met brieven uit de oorlogsjaren, over onderduikers. Maar mijn kinderen vinden het niks. Ik denk dat ik het weggooi...". Niet doen natuurlijk, en we hopen in het bezit te komen van deze collectie om bijzondere stukken naar het streekarchief te kunnen overdragen.

En ja, de zaterdag ervoor, beleefden we een uniek moment. Drie Romeinse schepen voeren over de buitensingel. Twee daarvan zijn regelmatig te zien in Woerden en omgeving, maar vooral de komst van de Victoria was bijzonder.

Het is een reconstructie van een Romeins patrouilleschip. De sportieve bezoeker kon onder begeleiding van roeiers van roeivereniging De Krom meevaren of -roeien. Maar je kon ook meevaren op de Per Mare ad Laurium en de Fiducia. De SHHV heeft zich mede ingespannen om dit bijzondere evenement mogelijk te maken. De Victoria ligt nog enige tijd bij het Fort Wierickeschans. Wie het schip nog niet gezien heeft, krijgt dus nog een kans. En dan sprak ik nog niet over de prachtige lezing van

Sander Wassing over de Beeldenstorm, die ook in Woerden gevolgen heeft gehad. Meer weten? Hij is conservator van het museum in Hazerswoude en daar kunt u hem bereiken! Graag tot een van onze volgende activiteiten!

Niek de Kort – voorzitter SHHV.

Komende activiteiten

Woensdag 9 november 2016

14^e Ds. Haitzmalesing: Het Utrechts Psalter – lezing door dr. Bart Jaski
Locatie: Lutherse Kerk, Jan de Bakkerstraat 11, Woerden. Aanvang: 20.00 uur

Dit jaar is het Jaar van het Boek. In deze lezing staat een wel heel bijzonder (oud) boek centraal. Het Utrechts Psalter is het oudste en meest kostbare gedecoreerde handschrift in Nederlands bezit. In 2015 is het opgenomen in het Memory of the World Register van UNESCO om de bijzondere erfgoedstatus te onderstrepen. Op deze lijst van documentair erfgoed van wereldbetekenis staan onder andere ook het originele dagboek van Anne Frank en de archieven van de VOC. Het rijk geïllustreerde psalmboek werd rond 830 gemaakt in of nabij Reims (Frankrijk) en het wordt algemeen beschouwd als een topstuk van de Karolingische handschriftenproductie.

Het bevat 150 psalmen en zestien Bijbelse liederen die op een voor die tijd revolutionaire manier zijn verlucht. Het tot leven wekken van de psalmen is overigens geen gemakkelijke opgave, omdat het geen verhalende teksten zijn. Hoe moesten de kunstenaars de hulpkreten en smeekbeden van de psalmist om van zijn vijanden verlost te worden, zijn meditatie, zijn gebeden, lofredes en klachten in beeld brengen? Eén van de mogelijkheden was om de concrete beelden die opgeroepen worden door geïsoleerde woorden of verzen in de psalmteksten te illustreren. De kunstenaars van het Utrechts Psalter zijn erin geslaagd om de elementen in de psalmteksten die een letterlijke illustratie toelieten en opriepen, zo volledig mogelijk in beeld te brengen. Zij combineerden die voorstellingen in zorgvuldig opgebouwde tekeningen, die steeds over de volle breedte van de pagina boven elke psalm staan. Waarschijnlijk hebben acht kunstenaars aan de 166 afbeeldingen gewerkt. Hun stijl is echter betrekkelijk eenduidig: omschreven als 'nervus', 'dynamisch', 'surrealistisch' en 'barok'. De afbeeldingen roepen soms vergelijkingen op met het werk van Jeroen Bosch. Het is het summum van de Reimse school uit het begin en midden van de negende eeuw. Wie de tekeningen in detail bekijkt en ze koppelt aan de tekst, ontdekt hoe verfijnd en spectaculair ze zijn, en wordt zodoende als het ware het meesterwerk ingetrokken.

Conservator Bijzondere Collecties van de Universiteitsbibliotheek Utrecht, Bart Jaski, neemt ons mee op een ontdekkingsreis door het Psalter. Hierbij komen de allernieuwste inzichten aan bod, zoals door en voor wie het Psalter is gemaakt, de ontdekking van een gedecoreerd handschrift uit Reims dat nauw verwant aan het Psalter blijkt te zijn en een verrassende Ierse connectie die hethandschrift in zich herbergt. En wie was de Engelse dame die haar naam in het perkament kraste? Wat hebben diefstal en schuldeisers met het Psalter te maken? En hoe kwam het in 1716 uiteindelijk in de Universiteitsbibliotheek terecht? U komt het allemaal te weten tijdens deze bijzondere lezing!

NIEUWSBRIEF

November 2016 nr. 10

Zaterdag 26 november 2016

SHHV-excursie naar de Heilige Geschriften.

Locatie: Museum Catharijneconvent, Lange Nieuwstraat 38 te Utrecht.

Aanvang 14.15 uur. Kosten € 4,00 p.p. Aanmelden verplicht.

Op zaterdag 26 november organiseert de SHHV een excursie naar de tentoonstelling *HEILIG SCHRIFT* in het Catharijneconvent, met een speciale rondleiding. Op deze tentoonstelling zal het Utrechtse Psalter te zien zijn, waarover de SHHV op 9 november een lezing organiseert in de Lutherse kerk. De deelnemers verzamelen zich om 14.15 in de hal van het Catharijneconvent, waar de rondleiding om 14.30 vertrekt. Men wordt verzocht om van te voren een toegangsbewijs te kopen (toegang met de museumjaarkaart is gratis).

Ieder reist op eigen gelegenheid naar het museum (met bus 2 vanaf Utrecht Centraal bijvoorbeeld). De rondleiding kost 4 euro en dit bedrag moet bij aankomst in de hal contant worden voldaan. Na afloop is er gelegenheid om in het nabijgelegen restaurant De Rechtbank, Hamburgerstraat 17, gezamenlijk een drankje te drinken. Hiervoor is om 16.00 uur een reservering gemaakt. Dit drankje is voor eigen rekening. *Wilt u bij opgave laten weten of u mee gaat naar De Rechtbank?* U kunt zich voor deze mooie excursie opgeven bij **Marianna Kersten**, via e-mail kersten33@kpnplanet.nl of telefonisch via 0348-415 528. Wij hopen u op 26 november te ontmoeten in Utrecht!

Dinsdag 13 december 2016

Industrieel erfgoed – lezing door dr. Erik Nijhof

Locatie: Het Kasteel, Woerden, Aanvang: 20.00 uur

Wat is industrieel erfgoed, en hoe heeft de waardering ervoor zich ontwikkeld? Waarom speelt vooral bij dit soort erfgoed de vraag van "mooi of lelijk" geen beslissende rol? Wat is de huidige stand van zaken bij het behoud en herbestemming? De spreker zal zijn betoog illustreren met sprekende voorbeelden uit Nederland en in het bijzonder uit het gebied waar de SHHV actief is. Daarbij wordt de nodige aandacht besteed aan de karakteristieken van dit gebied: welk soort industrieel erfgoed speelt hier een belangrijke rol, en hoe zouden we hier het beste mee kunnen omgaan? Erik Nijhof was tot 2013 senior docent-onderzoeker in de Economisch-Sociale Geschiedenis aan de Universiteit Utrecht; daar was hij ook werkzaam als docent bij de master Cultureel Erfgoed. Van 1992 tot 1997 was hij onderzoekscoördinator bij het Projectbureau Industrieel Erfgoed, verbonden aan de Rijksdienst Monumentenzorg te Zeist. Hij is voorzitter van de Utrechtse Stichting Industrieel Erfgoed (USINE), de Federatie Industrieel Erfgoed Nederland (FIEN) en de Stichting Bedrijfs geschiedenis (SBG) en tevens actief in de Erfgoedvereniging Heemschut. **Noteer deze datum vast in uw agenda! Prachtig verhaal, van harte aanbevolen!**

Wetenswaardigheden

Aanbevolen: activiteiten Stadmuseum Woerden

Zaterdag 26 november, 15.00 uur - GESTEL EN ZIJN OEUVRE

Expert Ivo Bouwman geeft een lezing over zijn fascinatie voor Leo Gestel en diens oeuvre.

NIEUWSBRIEF

November 2016 nr. 10

Zaterdag 10 december, 14.00 - 17.00 uur - TAXATIE

Jan-Wolter van den Berg, voormalig veilingmeester van Sotheby's, taxeert gratis al uw kunstwerken.

Laatste nieuws: Legend of Lucius

De nieuwe game in Woerden, Legend of Lucius, wordt op **vrijdag 25 november** gelanceerd. De lancering en presentatie van deze nieuwe game vindt plaats in de Bibliotheek Woerden voor genodigden. Ontrafel het mysterie van de Legend of Lucius! 'Legend of Lucius' is een interactieve smartphone-game van het Stadsmuseum Woerden. Een spannend spel voor op je smartphone of tablet met daarin leuke filmpjes waarin Woerdenaren acteren als Romein of Germaan. Op meerdere plekken in de stad kun je aanwijzingen vinden over de dader van een misdrijf dat lang geleden is gepleegd. Je moet voor het spel van hot naar her binnen de stad en allerlei opdrachten uitvoeren. Ben jij in staat de misdaad op te lossen en het verborgen voorwerp te vinden?

Project Woerden: Journalisten in opleiding

Bij de lezing van Sander Wassing over de Beeldenstorm kregen we bezoek van twee jonge mensen die een opleiding volgen tot journalist. Zij hadden niet alleen belangstelling voor de spreker, maar ook voor Woerden en omgeving. De studenten werken aan een website – als project. Kijkje nemen? Dat kan door te surfen naar: <http://woerden.hu.nl/>

Harmelen: Succesvolle septembermarkt

Op 3 september werd in Harmelen de 39ste Septembermarkt gehouden. Traditie getrouw had de Projectgroep Harmelen van de SHHV weer een kraam met ... een nieuwe inhoud. Centraal stond de geschiedenis van het kerkplein, met een accent op de vorige eeuw. Rondom de kerk stonden toen een aantal percelen waar vele Harmelense middenstanders hun nering uitoefenden.

Deze gebouwen werden begin jaren zeventig helaas gesloopt om meer ruimte te creëren voor de provinciale weg van Utrecht via De Meern, Harmelen, Woerden naar Leiden. Tegelijkertijd werd ook ruimte geschapen voor de monumentale Nederlands Hervormde Kerk als middelpunt van het dorp. Op een grote tekening stond schematisch de situatie voor de sloop van de gebouwen. De tekening was omlijst door oude foto's en ansichtkaarten uit de vorige eeuw van de omgeving van de kerk, en voorzien van verklarende teksten.

De Projectgroep bood ook vlaggen te koop met het gemeentewapen van de voormalige gemeente Harmelen. Voor belangstellenden: deze vlag is nog steeds te verkrijgen via de secretaris van de Projectgroep Harmelen: Teuny van Wijngaarden Tel. 0348-441 956

Deze Nieuwsbrief is namens het bestuur samengesteld, onder dank aan de vele informanten en tipgevers. **Suggesties voor de volgende Nieuwsbrief? Mail de informatie naar mail@shhv.info**